

fig selv paa rolige og befindige Mænd. Jeg kan nu slet ikke se, hvori disse forstræffelig store Fordringer bestaa. Det er blevet anført som noget Saadant, at man forlanger af 13—14 Aars Dreng, at de skulle kunne disse forskellige Fag og deri bestaa Examen for fremmede Examinatore. Det maa for det Første forandres til, at det er 14—15 Aars Dreng; det gjør imidlertid ikke meget til Sagen. Men dernæst er det jo ikke Andet, end hvad der sker hver Dag. Vi have mangfoldige Exempler paa, at der er Dreng, som gaa ind i den latinske Skole ikke i Begyndelsen, men senere hen i 13—14—15 Aars Alderen, fordi Forældrene foretrække at beholde dem hjemme, indtil de blive konfirmerede og nogenlunde selvstændige, og først da ville sende dem bort, og der kræves da de samme Fag, som der her er Spørgsmaal om. Vi have jo endog saa, hvad der allerede idag er blevet nævnt, en Skole i Beile, som er ligesom lagt an paa efter Forældrenes Dnsse at skulle forberede Drengene til 5te Klasse i Hørsens lærde Skole. Altsaa, der sker netop dette saa Forførdelige. Og er det da saa overraskende, at man giver Bestemmelser derfor? Gaa til Norge og se, hvorledes man der har Mellemfokler rundt omkring i Landet, og hvorledes den lovgivende Forsamling har fastsat Bestemmelser derfor, og se, om de Fordringer, som der stilles, ere mildere. Nei, de ere strengere, selv om man tager Hensyn til, at der er lagt et Aar til Alderen. Altsaa, hvad der er blevet talt om, at vi ville nedlægge hele den nuværende Dannelse og udfukke de nuværende Skoler osv., er jo Noget, som allerede mangfoldige Gange er paavist at være fuldkommen Overdrivelse; hvad vi ville, er jo ikke Andet end, at der ved Siden af Naturvidenskaberne og den klassiske Dannelse ogsaa skal gives Lov til, at der i et Par af de mange kostbare Skoler, som Staten underholder, kan være Leilighed til en Dannelse, som ingenlunde er oldnordisk, men som er bygget paa et grundigt Kjenndskab til vort eget Mødermaal, vor egen Bogverden og vort Fædrelands Historie gennem Læerne, Skoler, som ved Siden deraf heller ingenlunde affkøre Muligheden af at staa i Forbindelse med den fremmede Dannelse, men netop indrømmer haade det

latinske og det engelske Sprog hver for sig, ligesaa mange Timer, som der er indrømmet det Nordiske, saa at det bliver muligt baade at udvikle den hjemlige Dannelse og tilige dermed paa en sund og naturligt Maade at forbinde hele den fremmede Dannelse. Hvad der taler for hele denne Fordring, og det netop paa denne Tid og under de nuværende Forhold, er saa godt udviklet af Andre, at jeg ikke skal trætte Thinget dermed. Hvad det Forførdelige angaar, at vi ville nedlægge og sønderlemme de lærde Skoler, saa svare vi: Ja, ganske rigtigt, men vi ville jo ved Siden deraf oprette andre, og vi ville kun have dem nedlagte, for at gjøre Fortidens Synder gode igjen. Det var jo tidligere Tilfældet, at vi havde, hvad man kalder lærde Skoler rundt omkring i Landets Byer, men man var utilfreds med dem, man fandt, at de ikke fyldestgjorde de høiere Fordringer, og samlede dem derfor paa enkelte Punkter i Landet og drog Pengemidlerne med hen til de nye Skoler. Det kan maasse have været rigtigt dengang, at man saaledes planmæssigt inddrog den ene Skole efter den anden og anlagde de enkelte større istedetfor; thi dengang vare Lærerkrafterne langtfra saa rigelige eller Trangen til Dplysning saa stor som nu. Men nu maa man ønske, at de lave Klasser, som man har draget bort fra de mange Byer, hvor de tidligere fandtes, igjen kunne gives dem tilbage, for at fyldestgjøre den Træng, der føles der, og naar man altsaa taler saa meget om, at vi ville nedlægge nogle af de lærde Skoler, berøve de andre de 4 laveste Klasser osv., saa er Tanken dermed kun den at saa disse Klasser mangfoldigere og gjøre det muligt, at endnu flere kunne faa Udgang til den Dannelse, de give og det saaledes, at Forældrene ikke behøve at sende deres Børn langt bort allerede i en tidlig Alder, men kunne sende dem til den Kjøbstad, der er nærmest ved dem og hvor de ofte komme hen, saa at de kunne føre Tilsyn med Børnene. Men Følgen af, at de saaledes kunne have Børnene i den Alder i deres Nærhed, er den, at de maa bringe et noget større Offer, naar Børnene ere ældre, idet de efter Konfirmationen paa flere Steder maa sende dem noget længe bort end tidligere.